

Illustrerede KLASSIKERE

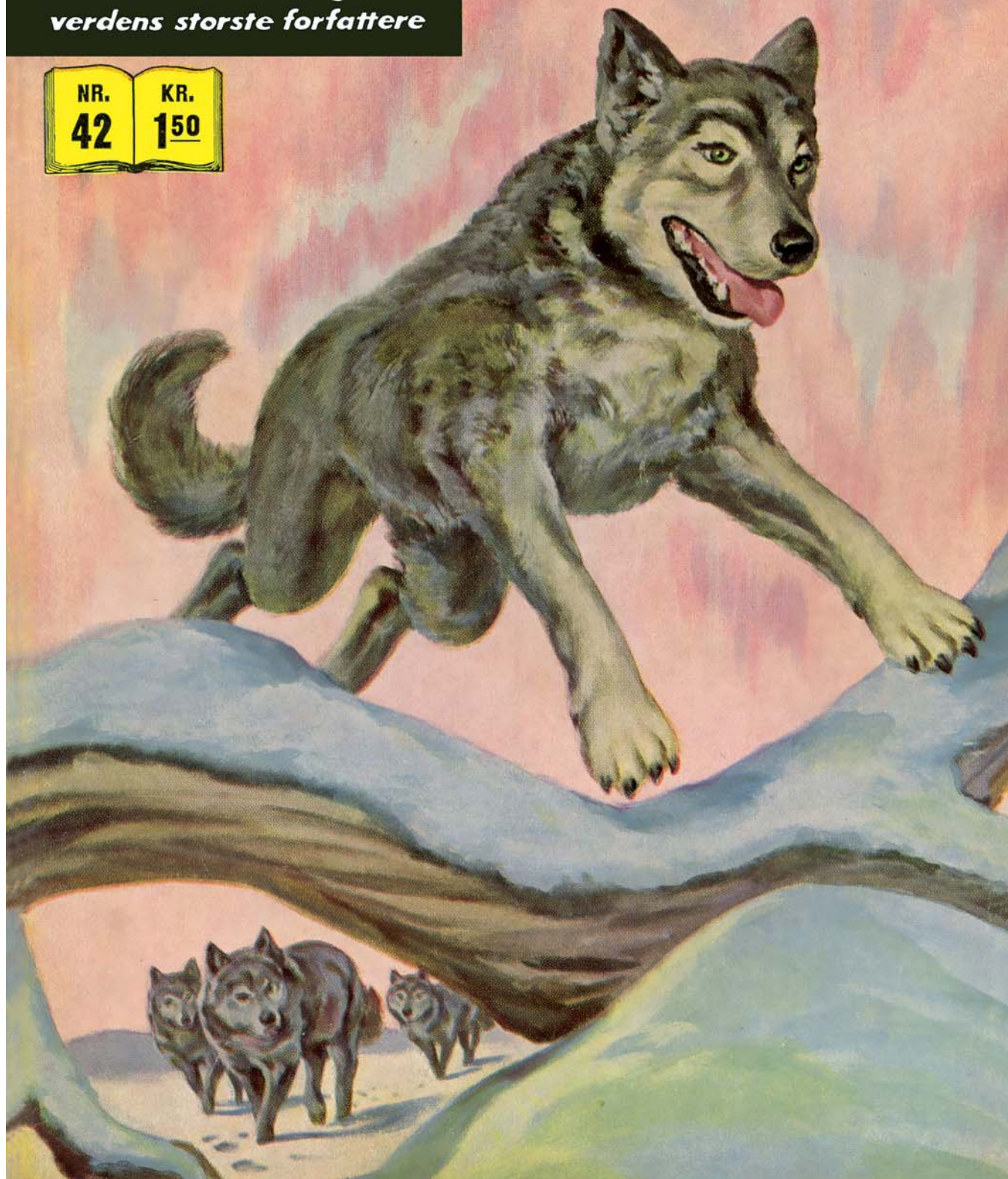
*De bedste fortællinger af
verdens største forfattere*

NR.
42

KR.
150

ULVE- HUNDEN

Jack London

Jack London blev kun 40 år gammel, og hans virke som forfatter strakte sig kun over 16 år. Alligevel nåede han at næsten 60 bøger – romaner, novellesamlinger, fagprosa artikelsamlinger og skuespil. Men selv om han var en usædvanligt produktiv forfatter, faldt det ham ikke let at skrive. Vejen mod anerkendelse som en af tidens mest populære forfattere var fuld af omveje.

ØSTERSTYV

Jack London blev født 12. januar 1876 i San Francisco, sandsynligvis med navnet John Griffith Chaney (hans fødselsattest forsvandt under jordskælvet i 1906). Moderen, Flora Wellman, var ugift men havde boet sammen med astrologen William Henry Chaney. Han forlod imidlertid den gravide Flora og benægtede faderskabet.

I slutningen af 1876 giftede moderen sig med krigsveteranen John London, og familien flyttede ud på landet. Da Jack var 9 år gammel, flyttede de til byen Oakland i det nordlige Californien, hvor han gik på opdagelse i Oakland Public Library. Målbevidst men usystematisk læste han det, han faldt over på biblioteket, og en drøm om selv en gang at blive forfatter begyndte så småt at spire.

USA var dengang et samfund underlagt store forandringer, og landets økonomi lå åben for ”robber barons” og hæmningsløse kapitalister. Men fattigdommen var også stor, så unge Jack sluttede skolen tidligt. 10 år gammel måtte han ud i arbejdslivet for at bidrage til familiens ophold. Til en start solgte han aviser på gaden men havde i de kommende år en lang række job, som alle indebar lang arbejdstid, fysisk slid og lav

Rodløs, rastløs og sulten på livet

Af Haakon W. Isachsen
bearbejdet til dansk af
Anders Hjorth-Jørgensen

Jack London ca. 1900

betaling. 13 år gammel arbejdede han op mod atten timer dagligt på en konservesfabrik.

I et forsøg på at undslippe sin skæbne lånte Jack penge af sin tidligere barnepige og købte en slup, en lille sejlbåd. Med den slog han ind på en ny beskæftigelse som østerstyv i San Francisco-bugten. Han ræsonnerede, at selvom han blev arresteret og fængslet, ville det være en bedre tilværelse end helvedet på fabrikken.

LANDSTRYGER

Efter få måneder var sluppen i så dårlig stand, at Jack måtte opgive sin virksomhed. Men han benyttede sig af sin oparbejdede kompetence, skiftede side og fik arbejde i California Fish Patrol, fiskeripolitiet.

I 1893 blev USA ramt af den indtil da værste økonomiske depression i landets historie, hvilket også var med til at påvirke Jacks arbejdsituation. Efter at have haft hyre på en skonnert, der jagtede sæler langs Japans kyst, måtte han tage til takke med et job på en glasvævsfabrik – et arbejde han fandt en tand værre end det, han tidligere havde gjort erfaringer med.

Samme år udskrev avisen *San Francisco Call* en konkurrence om bedste reportageartikel. Efter opfordring fra moderen satte Jack sig ned og skrev en artikel, som fandt førstepræmien på 25 \$. Så 11. december 1893 stod hans første arbejde på tryk – artiklen *Story of a Typhoon off Japan*, baseret på egne oplevelser om bord på sælskonneren ”Sophie Sunderland”.

Succesen inspirerede ham til yderligere skrivelser. De følgende år skrev han noveller, artikler, anekdoter, sonetter, ballader, sange, komedier, tragedier – men intet af det blev antaget. Jack London var tilsyneladende dømt til at fortsætte som fabriksarbejder til en ussel løn.

Frustreret og nedtrykt opsagde han sit job og sluttede sig til den såkaldte ”Kelly’s Industrial Army”, en samling arbejdsløse, som marcherede mod Washington for at kræve arbejde og social retfærdighed. Jack London gik imidlertid fra længe inden, demonstranterne nåede hovedstaden – hvor

Foto af Kelly’s Industrial Army-lejr. Jack London ses nederst til højre.

Jack London i Klondyke vinteren 1897

lederne i øvrigt blev arresteret for at betræde græsset og resten blev gen-nembanket og spredt for alle vinde. Jack begav sig i stedet på valsen.

I et års tid drog han landet rundt som landstryger, han blaffede, hoppede på godstog, stjal og tiggede. I Buffalo sad han i fængsel en måned for løsgængeri. Han var 18 år gammel, og fængselsopholdet gjorde dybt indtryk på ham. Måden, de indsatte blev behandlet på og behandlede hinanden, var værre end noget, han tidligere havde set, og som han selv udtrykte det: ”Jeg var på forhånd ikke et blåøjet, uskyldigt lam, når det handlede om menneskelig fornedrelse.”

Efter endnu en tur til søs, startede Jack en videregående skoleuddannelse samtidig med, at han arbejdede fuldtids på et vaskeri. Sideløbende skrev han historier og artikler til elevavisen. I 1896 startede han på University of California, men måtte stoppe efter blot et semester. Han havde ikke råd til at fortsætte. I mellem-tiden var moderen nemlig blevet

enke, så Jacks økonomiske forpligtelser voksede.

GULDGRAVER

I et optimistisk forsøg på at løse alle økonomiske problemer besluttede Jack og hans svoger at deltage i det såkaldte ”goldrush” i Klondyke i Alaska. Svogeren satte hurtigt kursen hjemad, men Jack overvintrede. Meget fik han dog ikke ud af det – han fandt kun lidt, hvis noget guld overhovedet og pådrog sig skørbug og helbredsskader, som skulle hjem-søge ham resten af livet.

Det var på det tidspunkt, han begyndte at fatte interesse for socialismen. Han havde tidligere været individualist med mottoet ”enhver er sin egen lykkes smed”, men hans erfaringer fra tiden blandt arbejdere og samfundets laveste, vækkede solidariteten

og troen på fællesskabet i ham. I 1897 meldte han sig ind i Socialist Labor Party of America, og samme år bragte *San Francisco Chronicle* en artikel om den unge agitator Jack London, som hver aften holdt appeller og taler i Oaklands parker. En virksomhed, der medførte, at han igen blev arresteret.

Efter hjemkomsten fra Klondyke tog Jack London et oplæringskursus i postvæsenet, men job fik han ikke. Desperat skrev han mere end nogen sinde og sendte sine skrivelser til alle tænkelige publikationer. Og endelig, i 1899 var der bid. Magasinet *The Overland Monthly* ville trykke historien *To the Man on the Trail*. Honoraret lød på 5 \$. Men i det lange løb kneb det med betalingen, og han begyndte igen at tvivle på, om han nogensinde ville kunne ernære sig som forfatter.

Han fik nu tilbudt et job i postvæsenet og havde vel mere eller mindre besluttet sig for at tage imod det, da han fik endnu et brev. Magasinet *The Black Cat* tilbød ham 40 \$ for novellen *A Thousand Deaths*. Jack London blev aldrig postbud – han blev forfatter.

FORFATTER

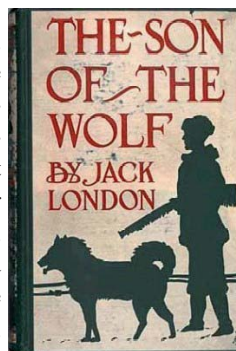
Samme år fik han sin første bogkontrakt med forlaget Houghton, Mifflin & Co, som ville udgive en novelle-samling af ham. *The Son of the Wolf*

– en samling historier fra det nordlige Nordamerika udkom i 1899. Flere noveller fulgte og i løbet af et par år blev Jack London USA’s mest populære og bedst betalte novelleforfatter. Med sin nye økonomiske situation og status som forfatter fandt Jack London, det var på tide

at gifte sig. 7. april 1900 stod brylluppet med Bess Maddern. De to havde været venner i en årrække, og begge fastholdt, det var et fornuft-ægteskab.

Bess og Jack fik to døtre, Joan i 1901 og Bessie i 1902.

Lykken så ud til at tilsmile Jack London, men det fik ham nu ikke til at

Jack London 1902 - ekviperet som beboer i London Eastend.

Jack London i Korea 1904 som krigskorrespondent under den russisk-japanske krig.

skruetempoet ned. I 1902 rejste han til London og boede seks uger i den østlige dels værste slum for at samle materiale til bogen *The People of the Abyss* (1903), hvor han usmykket skildrer de fattige og udstødtes livsvilkår.

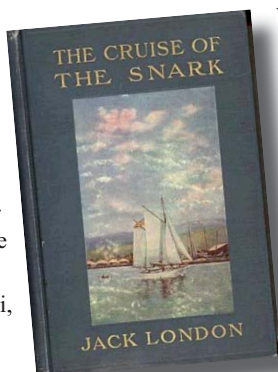
Samme år fik Jack London også sit definitive gennembrud som romanforfatter med *The Call of the Wild* (*Når naturen kalder*). Året efter udkom *The Sea Wolf* (*Ulf Larsen*), hans måske bedste roman.

Men Jack var rastløs og i 1903 annoncerede han, at han flyttede fra Bess. Et år senere var skilsmissemødet faktisk.

Jack drog til Korea som krigskorrespondent i den russisk-japanske krig. Tilbage i USA giftede han sig med Charmian Kittridge, en frisindet kvinde som stod ham nær resten af livet.

Derefter købte han en ranch i Glen Ellen i Californien men begyndte samtidig at lægge planer for en verdensomsejling. I 1907 lagde han og Charmian fra kaj i San Francisco om bord i "Snark". Det var meningen, de skulle være væk i syv år.

Turen gik til Hawaii,

Ellen, hvortil han til stadighed købte nyt land. Det var hans drøm at gøre ranchen til et "videnskabeligt mønsterbrug", drevet efter det vi i dag ville kalde tilnærmede økologiske principper. Flere og flere af indtægterne fra hans forfattergerning gik til at drive og udvikle gården, men indtægterne slog ikke til i forhold til udgifterne, så Jack London måtte optage lån.

En stor udgiftspost var det nye hus, han byggede til sig og Charmian, The Wolf House (London havde fået tilnavnet Wolf) - et arkitekttegnet "slot", som skulle komme til at koste ham tæt ved 80.000 \$. Efter tre års arbejde stod drømmehuset endelig klar til indflytning i august 1913. Blot manglede der noget oprydningarbejde. Men natten til den 21. august brændte huset ned til grunden.

Jack London blev naturligvis deprimeret over dette tilbageslag, og det

blev ikke bedre af mistanker om, at branden var påsat - hvilket eftertiden har vist ikke var tilfældet. Hans eneste løsning var derfor som altid: at skrive mere. Han blev tilbudt 1.100 \$ om ugen fra magasinet Colliers for at tage

Samoa, Fijiøerne, Ny Hebriderne og Solomonøerne, men efter 27 måneder måtte Jack indlægges på hospital i Sydney i Australien, og i juli 1909 var han og Charmian tilbage i Californien.

FARMER

Derefter brugte han det meste af sin energi på ranchen i Glen

til Mexico og skrive om den mexicanske revolution.

På trods af svigtende helbred tog han til Vera Cruz og skildrede den amerikanske invasion af byen.

Samtidig fortsatte bøgerne med at udkomme. I 1913 udgav han fire titler, blandt dem den let selvbiografiske *John Barleycorn*. I 1914 udkom to titler, i 1915 to titler - blandt dem *The Star Rover* (*Spændetrojen*) - og i 1916 tre titler.

DØD

20. november 1916 tog Jack London ud på en ridetur for at se på nogle landområder, han håbede på at købe. Om natten sov han elendigt, men dagen efter skrev han på trods heraf sit faste antal sider (til romanen *Eyes of Asia/Cherry*) og, et brev til datteren Joan, som han inviterede til frokost sammen med søsteren. Ved ottetiden trak han sig tilbage for at læse.

Næste morgen blev han fundet i forterstilling på en divan. Det var umuligt at vække ham. Læge blev tilkaldt. Hele dagen kæmpede tre læger for at vække ham til live, men 22. november 1916 kl. 19.45 døde Jack London.

Et af de sidste fotografier af Jack London taget hjemme på ranchen fire dage før hans død.

I USA udkom *White Fang* i 11 oplag. Førsteudgavens forside var en farvelagt stregtegnning af Alex A. Blum, der også tegnede tegneserien til manuskript af Kenneth W. Fitch. Denne udgave udkom i 3 oplag. *White Fang* blev den sidste *Classics Illustrated*, som blev produceret med tegnet forside. Fra #81, *The Odyssey*, havde alle titler malet forside. De første af disse blev malet af Gilbertons daværende Art Director - Alex A. Blum. I maj 1956 udkom en ny udgave af

Udgivet første gang

i USA som *Classics Illustrated* #80 i februar 1951. Udgivet på dansk som *Illustrerede Klassikere* nr. 42 i tre oplag - det første i 1957. Desuden genudgivet som *Stjerneklassiker* nr. 35.

Manus:

Kenneth W. Fitch

Tegninger:

Alex A. Blum

White Fang med malet forside af uavngiven kunstner. Tegneserien inde i hæftet var stadig Blums og Fitchs oprindelige. Denne udgave udkom i 8. oplag.

Kenneth W. Fitch

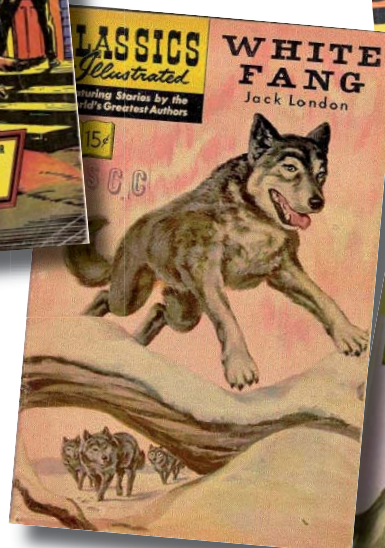
- se biografi bog 2 side 11

Alex A. Blum

- se biografier m.v. i bog 1 side 13 og 67 og bog 6 siderne 6, 116, 122, 175 og 224.

Fire udgaver af *White Fang*: den første og anden amerikanske, den australske samt den danske *Stjerneklassiker* nr. 35.

Haakon W. Isachsen er norsk forlagsredaktør, uddannet lærer og har studeret børnelitteratur ved Barnevernsakademiet i Oslo. Han har skrevet om tegneserier i flere bøger og anmeldt børnebøger. Han er desuden redaktør af den norske bogudgave af *Illustrerede Klassikere* og Egmonts hovedredaktør af bogserien på skandinavisk plan.

White Fang

Jack London skrev *White Fang* (*Ulvehunden*) på tre og en halv måned fra 27. juni til 10. oktober 1905. Romanen blev først publiceret som føljeton i *The Outing Magazine* fra maj til oktober 1906.

I 1914 udkom *White Fang* på dansk med titlen *Ulvehunden*. Senere er fulgt en række bearbejdelser. Således udgav Høst & Søn i 2001 i serien *Kaptajn Nemos Bibliotek* 15. udgave 1. oplag.

Også som tegneserie fandt den vej til Danmark og ikke kun som nr. 42 i serien *Illustrerede Klassikere*. 1986-87 udgav Carlsen Comics *Ulvehunden* i to album, *Hvidtand* og *Hadets time* - bearbejdet til velfortalt og engagerende tegneserie af to gode tegneseriehåndværkere, Sonk og Ollivier.

Så tidligt som i 1925 fandt Londons fortælling vej til filmværldet.

I 1936 instruerede David Butler

White Fang med Michael Whalen som Weedon Scott og med så gode karakterskuespillere som John Caradine, Jane Darwell, Slim Summerville og Charles Winninger på rollelisten.

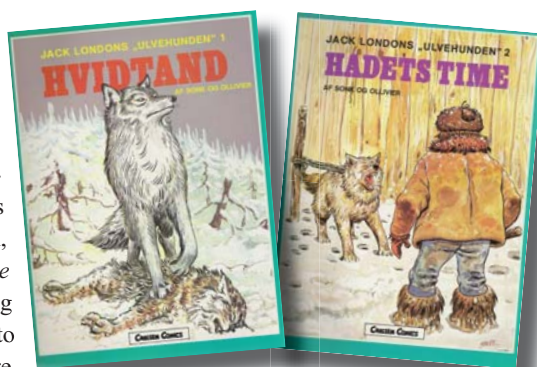
I 1946 fulgte en russiske filmatisering, *Belyy klyk*, instrueret af Aleksandr Zguridi og i 1973 en italiensk, *Zanna Bianca*, instrueret af den kontroversielle Lucio Fulci, der er bedst kendt for en række særdeles gyselige skrækkfilm.

Zanna Bianca havde Franco Nero, Virni Lisi, Fernando Rey og John

Steiner øverst på rollelisten.

I januar 1991 fulgte så Randal Kleisers version, produceret af Walt Disney Productions med Klaus Maria Brandauer og Ethan Hawke i de bærende roller.

Endelig fulgte i 1993 en canadisk tv-serie i 26 afsnit, men den havde kun titlen *White Fang* fælles med Londons roman.

Fire filmatiseringer: Den amerikanske fra 1936, den russiske fra 1946 repræsenteret ved rumænsk plakat, den italienske fra 1973 samt Disney's fra 1991.

Den engelske originaltekst til Jack Londons *White Fang* kan downloades og læses på internetadressen <http://www.gutenberg.org/etext/910>